

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Медсестринство»

“30” серпня 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-
наукового медичного інституту

Протокол від “30” серпня 2024 р. №1

СИЛАБУС

Клінічне медсестринство у внутрішній медицині»

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова навчальна дисципліна

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація
освітньо-професійна програма
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна

форма навчання
курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
I5 Медсестринство
I5.01 Медсестринство
Медсестринство
бакалавр з медсестринства
сестра медична (брат медичний) автономної
практики
денна, 4 р. н.
IV курс, VIII семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
пропедевтики внутрішньої медицини
Полтавського державного медичного
університету

Протокол від 28.08.2024 р. №1

Полтава 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання	Вікторія Сакевич, к.мед.н., доцент Віктор Боряк, к.мед.н., доцент Тетяна Трибрат, к.мед.н., доцент
Профайл викладача (викладачів)	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532)688390 (0532) 532576
Е-mail:	propedevtika_simmed@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-intmed.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 4 кредити/ 120 годин, із них:

Лекції (год.) – 16 годин

Практичні (аудиторні) (год.) – 48 годин,

Самостійна робота (год.) – 56 годин

Вид контролю ПМК

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни нормативна

Рік навчання 4

Семестр VIII

Політика навчальної дисципліни

Організація освітнього процесу при вивчення дисципліни «Клінічне медсестринство. Модуль 1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині» здійснюється з урахуванням норм законодавства України «Про освіту», «Про вищу освіту», у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті» та інших діючих нормативних документів <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departement-npr/normativni-dokumenti>

Звертаємо увагу! Вам необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- бути у належній формі (шапочка, халат, бахіли);
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон, (за виключенням інтерактивних занять);
- не виходити з аудиторії без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань.

Проведення навчального процесу за навчальною дисципліною «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині» у разі надходження сповіщення про повітряну тривогу чи загрозу ракетного удару учасники освітнього процесу повинні організовано пройти до споруд цивільного захисту (згідно алгоритму дій) та перебувати в них до завершення тривоги. Освітній процес може завершуватися в укритті, а після відбою тривоги учасники можуть повернутися до навчальних приміщень і продовжити навчальний процес.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліна **Клінічне медсестринство Модуль 1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині** відображає сучасний стан галузі і включає питання про найважливіші досягнення внутрішньої медицини, невідкладних станів, профілактики та зниження захворюваності. Вивчення клінічного медсестринства у внутрішній медицині має важливе значення для майбутніх медсестер-бакалаврів, оскільки саме вони повинні вміти надавати висококваліфіковану долікарську медичну допомогу, вміти виконувати медичні маніпуляції з діагностичною та лікувальною метою, користуватися медичною апаратурою, проводити лікувально-профілактичні заходи. Тому при виконанні даної дисципліни значна роль відводиться вивченню основних симптомокомплексів, які виникають при патології внутрішніх органів, оволодінню сучасними методами лабораторної та інструментальної діагностики, розвитку клінічного мислення у майбутніх фахівців, вмінню надавати невідкладну долікарську допомогу. Крім теоретичної і практичної професійної підготовки велика увага приділяється також формуванню особистості медичного працівника, де важливе значення має культура спілкування, етика поведінки, психологічна підготовленість до роботи з хворими.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Клінічне медсестринство у внутрішній медицині як навчальна дисципліна ґрунтується на дисциплінах, що вивчаються: «Анатомія та фізіологія людини», «Основи латинської мови з медичною термінологією», «Основи медичного права України», «Основи медсестринства з практичним курсом», «Медсестринство у внутрішній медицині з клінічною практикою» інтегрується з дисциплінами «Українська мова (за професійним спрямуванням)» та закладає основи вивчення предметів професійного спрямування надалі.

Мета та завдання навчальної дисципліни «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині»:

метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних, компетентних фахівців у галузі охорони здоров'я, що володіють знаннями з клінічного медсестринського обстеження, планування та реалізації медсестринського догляду, оцінки стану пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів, а також участі в лікувально-діагностичному процесі з дотриманням принципів безпеки, етики та доказової медицини.

основними завданнями вивчення дисципліни є :

- Навчити проводити клінічне медсестринське обстеження пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів.
- Сформувані вміння виявляти та аналізувати медсестринські проблеми, визначати пріоритети догляду.
- Засвоїти принципи ведення пацієнтів із найпоширенішими терапевтичними захворюваннями.
- Розвинути навички контролю показників життєдіяльності та оцінки динаміки стану пацієнта.
- Навчити здійснювати безпечні медсестринські втручання та надавати невідкладну допомогу при ускладненнях.
- Сформувані компетентності з профілактики ускладнень і загострень хронічних захворювань.
- Розвинути вміння навчати пацієнтів самодогляду та здорового способу життя.
- Сформувані навички ефективної комунікації з пацієнтом, родиною та міждисциплінарною командою.
- Ознайомити з принципами ведення медсестринської документації відповідно до чинних стандартів.
- Сформувані відповідальне ставлення до професійної діяльності, дотримання норм медичної етики та деонтології.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

– **інтегральна:** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– **загальні:** згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти-бакалаври медсестринства:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність працювати в команді.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань

– **спеціальні** (фахові, предметні): згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти здатні:

- Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.
- Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.
- Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.
- Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.
- Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.
- Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.
- Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.
- Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.
- Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент)
- Здатність здійснювати психоедукацію і підтримку особи та членів її сім'ї.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

- Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1).

- Проводити діагностику згідно спеціалізації 223.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.
- Планувати медсестринські втручання.
- Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.
- Здійснювати медсестринське адміністрування.
- Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.
- Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 2) з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.
- Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта (за списком 4).
- Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму (за списком 5).
- ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби (за списком 7).
- Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 8).
- Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 9).
- Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій (за списком 10).
- Проводити медико-гігієнічну пропаганду.
- Належно вести відповідну медичну документацію.
- Демонструвати вміння ефективної професійної комунікації в усній, письмовій формах українською та англійською мовами для реалізації академічної мобільності, ефективного обміну професійною інформацією.
- Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері охорони здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки.

Результати навчання для Клінічне медсестринство Модуль 1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- знати основні причини, механізм розвитку захворювань;
- основні симптоми та синдроми різних захворювань внутрішніх органів;
- знати варіанти перебігу захворювань та диференціальну діагностику;
- виявляти основні клінічні прояви та ускладнення, що виникають при захворюваннях і тактику надання допомоги;
- знати значення додаткових (лабораторних, інструментальних) методів обстеження;
- знати сучасні принципи та методи лікування відповідно до протоколів;
- методику проведення клінічного обстеження пацієнта (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию);
- тактику проведення екстреної допомоги при невідкладних станах;
- дотримуватися правил етики та деонтології у спілкуванні з пацієнтами;
- знати чинні накази МОЗ України та контролювати виконання їх молодшими спеціалістами;
- правила дотримування правил техніки безпеки, охорони праці під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, кисневими балонами; під час обстеження, виконання маніпуляцій, забору біологічного матеріалу для досліджень тощо.

вміти:

- проводити суб'єктивне обстеження пацієнта;
- проводити об'єктивне обстеження пацієнта (огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) систем дихання, кровообігу, травлення, нервової, ендокринної систем, органів кровотворення, чуття, опорно-рухового апарату;
- складати план додаткового обстеження при різних захворюваннях;
- оцінювати результати досліджень (лабораторних та інструментальних); контролювати якість підготовки пацієнта до рентгенологічних, ендоскопічних, ультразвукових, радіоізотопних, функціональних методів обстеження тощо;
- перевіряти якість забору матеріалу (крові, сечі, калу, харкотиння, жовчі, шлункового вмісту, слини);
- оцінювати стан здоров'я пацієнта;
- установлювати попередній клінічний та медсестринські діагнози

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині	
	<i>Змістовий модуль 1. Діагностика та моніторинг здоров'я пацієнтів</i>	
1	Клінічне медсестринство у внутрішній медицині. Вчення про медсестринство у внутрішній медицині. Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб. Історія розвитку вчення про внутрішні хвороби, їх місце серед інших клінічних дисциплін у системі підготовки медсестри. Основні історичні етапи розвитку внутрішньої медицини в Україні. Принципи організації та методи надання лікувально-профілактичної допомоги пацієнтам в Україні. Основи законодавства України з питань охорони здоров'я населення і довкілля. Пропаганда санітарних знань, гігієнічне та фізичне виховання населення, формування здорового способу життя, боротьба зі шкідливими звичками. Роль медсестри в реалізації цих завдань. Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом, апаратурою тощо. Поняття про хворобу, етіологію, патогенез, періоди, стадії, діагностику, клінічний та медсестринський діагнози, прогноз, перебіг, види лікування, профілактику.	2
2	Оцінка суб'єктивного та об'єктивного стану пацієнта Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого. Особливості збирання анамнезу захворювання та життя. Методика проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого (різновиди загальних станів хворого та їх критерії), оцінка стану його свідомості (типи порушень свідомості), постави, ходи (різновиди постави та ходи при різній патології), положення у ліжку (активне, пасивне, вимушене, їх види). Тілобудова та основні критерії нормальних конституціональних типів. Шкіра, її властивості (колір, еластичність, вологість, температура, елементи висипки, невуси, шрами, рубці) та патологічні зміни; оцінка стану волос та нігтів. Підшкірна клітковина (вгорованість, розподіл, типи ожиріння), стан м'язів та опорно-рухового апарату. Послідовність пальпації лімфатичних вузлів. Діагностичне значення симптомів, отриманих під час загального огляду хворого.	2

	Змістовий модуль 2. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання та серцево-судинної системи.	
3	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів з ішемічною хворобою серця Роль медичної сестри у клінічному медсестринському обстеженні пацієнтів з ішемічною хворобою серця. Збір медсестринського анамнезу при ІХС: скарги, характер болю, фактори ризику, тригери нападів. Оцінка загального стану та показників життєдіяльності: артеріальний тиск, пульс, частота дихання, SpO ₂ . Медсестринське обстеження серцево-судинної системи: огляд, пальпація, аускультация. Оцінка больового синдрому та ознак ішемії міокарда. Медсестринські втручання при нападі стенокардії та підозрі на гострий коронарний синдром. Контроль та безпечне застосування лікарських засобів при ІХС (нітрати, антиагреганти, β-блокатори). Навчання пацієнта самоконтролю стану, профілактиці нападів і модифікації способу життя. Профілактика ускладнень ІХС та роль медичної сестри в міждисциплінарній команді. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду за пацієнтами з ІХС.	2
4	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із хронічними обструктивними захворюваннями легень. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів з бронхіальною астмою. Роль медичної сестри у клінічному обстеженні пацієнтів із хронічними обструктивними захворюваннями легень та бронхіальною астмою. Збір медсестринського анамнезу при ХОЗЛ і бронхіальній астмі (скарги, фактори ризику, тригери загострень). Об'єктивне медсестринське обстеження: огляд, пальпація, перкусія, аускультация легень. Контроль показників життєдіяльності та оксигенації (SpO ₂ , пульс, артеріальний тиск). Навчання пацієнтів правильній техніці користування інгаляторами та небулайзерами. Медсестринські втручання при загостренні ХОЗЛ та нападі бронхіальної астми. Профілактика загострень: усунення тригерів, відмова від куріння, дотримання режиму лікування. Медсестринська документація та спостереження за пацієнтами з ХОЗЛ і бронхіальною астмою в умовах стаціонару та амбулаторного нагляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
5	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із пневмонією та абсцесом легень. Роль медичної сестри у клінічному обстеженні пацієнтів з пневмонією та абсцесом легень. Сучасна класифікація: позалікарняна, набута пневмонія, внутрішньолікарняна (шпитальна, нозокоміальна), аспіраційна та пневмонії з тяжкими дефектами імунітету. Медсестринський процес при пневмонії та абсцесі легень. Можливі ускладнення. Профілактика. Медсестринська документація та спостереження за пацієнтами з пневмонією, абсцесом легень в умовах стаціонару та амбулаторного нагляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
	Змістовий модуль 3. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями сполучної тканини та алергічними захворюваннями.	
6	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів з ревматоїдним артритом, склеродермією, системним червоним вовчком.	2

	Роль медичної сестри у клінічному обстеженні та веденні пацієнтів із системними захворюваннями сполучної тканини. Збір медсестринського анамнезу при ревматоїдному артриті, склеродермії та системному червоному вовчку (скарги, тривалість захворювання, загострення). Оцінка загального стану та функціональних можливостей пацієнта (біль, ранкова скутість, втомлюваність, обмеження рухів). Медсестринське обстеження опорно-рухового апарату та шкіри (суглоби, деформації, контрактури, шкірні зміни). Оцінка системних проявів захворювань (серцево-судинна, дихальна, ниркова системи). Медсестринські втручання при загостренні ревматоїдного артриту, склеродермії та системного червоного вовчка. Контроль безпечного застосування лікарських засобів (НПЗП, глюкокортикоїди, імуносупресанти, базисна терапія). Профілактика ускладнень і підтримка рухової активності пацієнтів (ЛФК, догляд за шкірою, профілактика контрактур). Навчання пацієнта самоконтролю, дотриманню режиму лікування та адаптації до хронічного захворювання. Ведення медсестринської документації та міждисциплінарна взаємодія у догляді за пацієнтами з ревматичними захворюваннями. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	
	Змістовий модуль 4. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями органів травлення та сечовидільної системи	
7	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями органів травлення та сечовидільної системи Роль медичної сестри у клінічному обстеженні та веденні пацієнтів із захворюваннями органів травлення та сечовидільної системи. Збір медсестринського анамнезу при захворюваннях органів травлення та сечовидільної системи (скарги, харчування, діурез, больовий синдром). Оцінка загального стану пацієнта та показників життєдіяльності. Медсестринське обстеження органів травлення: огляд, пальпація живота, оцінка характеру випорожнень. Медсестринське обстеження сечовидільної системи: контроль діурезу, оцінка сечі, виявлення набряків. Медсестринські проблеми та пріоритизація догляду при патології травної та сечовидільної систем. Медсестринські втручання при загостренні захворювань органів травлення та сечовидільної системи. Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія та питний режим. Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду.	2
	Змістовий модуль 5. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями кровотворної та ендокринної системи.	
8	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на анемію. Сучасний погляд на кровотворення. Функції гемопоетичної системи: транспортна, захисна, гемостатична, регуляційна електролітів і води, терморегуляційна, зв'язок між органами і тканинами. Анемія. Визначення, етіологія, класифікація. Основні симптоми при анемії. Постгеморагічна (гостра, хронічна), залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- і апластична, гемолітична (набута, вроджена). Медсестринський процес при анемії: клінічне медсестринське обстеження, медсестринська діагностика.	2

	Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові, визначення рівня заліза в сироватці крові, копрології) та інструментальних обстежень (різних видів ендоскопії, ЕКГ тощо). Вирішення дійсних проблем та потреб пацієнта. Принципи лікування. Профілактика. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	
	Разом	16

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті - не передбачені навчальним планом

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Змістовий модуль 1. Діагностика та моніторинг здоров'я пацієнтів</i>	
1.	<i>Клінічне медсестринство у внутрішній медицині.</i> Вчення про медсестринство у внутрішній медицині. Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб. Історія розвитку вчення про внутрішні хвороби, їх місце серед інших клінічних дисциплін у системі підготовки медсестри. Основні історичні етапи розвитку внутрішньої медицини в Україні. Принципи організації та методи надання лікувально-профілактичної допомоги пацієнтам в Україні. Основи законодавства України з питань охорони здоров'я населення і довкілля. Пропаганда санітарних знань, гігієнічне та фізичне виховання населення, формування здорового способу життя, боротьба зі шкідливими звичками. Роль медсестри в реалізації цих завдань. Заходи і засоби особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біоматеріалом, апаратурою тощо. Поняття про хворобу, етіологію, патогенез, періоди, стадії, діагностику, клінічний та медсестринський діагнози, прогноз, перебіг, види лікування, профілактику.	2
2.	<i>Оцінка суб'єктивного та об'єктивного стану пацієнта</i> Послідовність з'ясування та деталізації скарг хворого . Особливості збирання анамнезу захворювання та життя. Методика проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого (різновиди загальних станів хворого та їх критерії), оцінка стану його свідомості (типи порушень свідомості), постави, ходи (різновиди постави та ходи при різній патології), положення у ліжку (активне, пасивне, вимушене, їх види). Тілобудова та основні критерії нормальних конституціональних типів. Шкіра, її властивості (колір, еластичність, вологість, температура, елементи висипки, невуси, шрами, рубці) та патологічні зміни; оцінка стану волос та нігтів. Підшкірна клітковина (вгодованість, розподіл, типи ожиріння), стан м'язів та опорно-рухового апарату. Послідовність пальпації лімфатичних вузлів. Діагностичне значення симптомів, отриманих під час загального огляду хворого.	2

	Змістовий модуль 2. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями органів дихання та серцево-судинної системи.	
3.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на артеріальну гіпертензію. Основні ознаки захворювань серцево-судинної системи. Артеріальна гіпертензія. Етіологія. Медсестринський процес при гіпертонічній хворобі. Участь медичної сестри у діагностиці. Принципи лікування. Дієтотерапія. Гіпертонічний криз, клінічні прояви, невідкладна допомога. Ускладнення артеріальної гіпертензії: інфаркт міокарда, інсульт, нефросклероз, аневризма аорти.	
4.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на ішемічну хворобу серця. Роль медичної сестри у клінічному медсестринському обстеженні пацієнтів на ішемічну хворобу серця. Збір медсестринського анамнезу при ІХС: скарги, характер болю, фактори ризику, тригери нападів. Оцінка загального стану та показників життєдіяльності: артеріальний тиск, пульс, частота дихання, SpO ₂ . Медсестринське обстеження серцево-судинної системи: огляд, пальпація, аускультация. Оцінка больового синдрому та ознак ішемії міокарда. Медсестринські втручання при нападі стенокардії та підозрі на гострий коронарний синдром. Контроль та безпечне застосування лікарських засобів при ІХС (нітрати, антиагреганти, β-блокатори). Навчання пацієнта самоконтролю стану, профілактиці нападів і модифікації способу життя. Профілактика ускладнень ІХС та роль медичної сестри в міждисциплінарній команді. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду за пацієнтами з ІХС. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	4
5.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів з аритміями. Сучасна класифікація порушень серцевого ритму. ЕКГ-діагностика різних топічних варіантів екстрасистолії; сучасну класифікацію фібриляції (ФП) і тріпотіння передсердь (ТП); синдрому слабкості синусового вузла (СССВ); патофізіологічні механізми та найбільш часті етіологічні чинники ФП і ТП, СССР; ЕКГ-діагностику ФП і ТП, СССР та синдрому WPW; Клінічні прояви ФП і ТП, СССР, синдромів WPW і Моргані-Адамса-Стокса (МАС); Інструментальні методи діагностики аритмій, діагностичні можливості та покази до проведення ЕКГ, ХМ ЕКГ, ЕхоЕКГ, електрофізіологічного дослідження; Методику та покази до проведення електроімпульсної терапії; Первинна та вторинна профілактика при аритміях. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
6.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на ревматичну хворобу. Набуті вади серця Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на ревматичну хворобу. Набуті вади серця.	

	Ревматична хвороба. Етіологія. Медсестринський процес при ревматичній хворобі. Методи діагностики при ревматичній хворобі, участь медичної сестри в їх проведенні. Принципи лікування. Профілактика: первинна, вторинна. Здійснення мотивованого догляду та опіки над пацієнтом Набуті вади серця. Механізми розвитку. Діагностика. Медсестринський процес. Профілактика ускладнень та роль медичної сестри в міждисциплінарній команді. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду за пацієнтами на ревматичну хворобу.	
7.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на гостру та хронічну серцеву недостатність.</i> Роль медичної сестри у клінічному медсестринському обстеженні пацієнтів на гостру та хронічну серцеву недостатність. Гостра серцева недостатність. Серцева астма, набряк легень. Причини, механізми розвитку. Клінічні прояви. Невідкладна допомога. Гостра судинна недостатність. Класифікація. Непритомність, колапс, шок. Причини, клінічні прояви. Невідкладна допомога. Хронічна серцева недостатність. Етіопатогенетичні механізми розвитку. Клінічні прояви. Класифікація. Діагностика. Медсестринський процес. Профілактика ускладнень та роль медичної сестри в міждисциплінарній команді. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду за пацієнтами на ревматичну хворобу.	2
8.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на ХОЗЛ. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на бронхіальну астму.</i> Роль медичної сестри у клінічному обстеженні пацієнтів із хронічними обструктивними захворюваннями легень та бронхіальною астмою. Збір медсестринського анамнезу при ХОЗЛ і бронхіальній астмі (скарги, фактори ризику, тригери загострень). Об'єктивне медсестринське обстеження: огляд, пальпація, перкусія, аускультация легень. Контроль показників життєдіяльності та оксигенації (SpO ₂ , пульс, артеріальний тиск). Навчання пацієнтів правильній техніці користування інгаляторами та небулайзерами. Медсестринські втручання при загостренні ХОЗЛ та нападі бронхіальної астми. Профілактика загострень: усунення тригерів, відмова від куріння, дотримання режиму лікування. Медсестринська документація та спостереження за пацієнтами з ХОЗЛ і бронхіальною астмою в умовах стаціонару та амбулаторного нагляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
9.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на пневмонію та абсцес легень.</i> Роль медичної сестри у клінічному обстеженні пацієнтів з пневмонією та абсцесом легень. Сучасна класифікація: позалікарняна, набута пневмонія, внутрішньолікарняна (шпитальна, нозокоміальна), аспіраційна та пневмонії з тяжкими дефектами імунітету. Медсестринський процес при пневмонії та абсцесі легень. Можливі ускладнення. Профілактика. Медсестринська документація	2

	та спостереження за пацієнтами з пневмонією , абсцесом легень в умовах стаціонару та амбулаторного нагляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	
	Змістовий модуль 3. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями сполучної тканини та алергічними захворюваннями.	
10.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на ревматоїдний артрит, склеродермію, системний червоний вовчак.</i> Роль медичної сестри у клінічному обстеженні та веденні пацієнтів із системними захворюваннями сполучної тканини. Збір медсестринського анамнезу при ревматоїдному артриті, склеродермії та системному червоному вовчку (скарги, тривалість захворювання, загострення). Оцінка загального стану та функціональних можливостей пацієнта (біль, ранкова скутість, втомлюваність, обмеження рухів). Медсестринське обстеження опорно-рухового апарату та шкіри (суглоби, деформації, контрактури, шкірні зміни). Оцінка системних проявів захворювань (серцево-судинна, дихальна, ниркова системи). Медсестринські втручання при загостренні ревматоїдного артрити, склеродермії та системного червоного вовчка. Контроль безпечного застосування лікарських засобів (НПЗП, глюкокортикоїди, імуносупресанти, базисна терапія). Профілактика ускладнень і підтримка рухової активності пацієнтів (ЛФК, догляд за шкірою, профілактика контрактур). Навчання пацієнта самоконтролю, дотриманню режиму лікування та адаптації до хронічного захворювання. Ведення медсестринської документації та міждисциплінарна взаємодія у догляді за пацієнтами з ревматичними захворюваннями. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
11.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення кропив'янкою, набряком Квінке, анафілактичним шоком. Сироваткова хвороба.</i> Поняття про алергію та алергійні реакції. Загальна характеристика екзота ендоеалергенів. Поняття про імунологічні механізми розвитку алергійних реакцій. Основні типи алергійних реакцій. Поняття про алергійні реакції реагінового типу (I тип), цитотоксичного типу (II тип), імунокомплексну алергійну реакцію (III тип) та алергійну реакцію гіперчутливості клітинного типу (IV тип). Клінічні прояви. Медсестринський процес та невідкладна допомога при основних алергійних захворюваннях. Анафілактичний шок. Визначення. Етіологія. Клініка. Сучасні принципи надання невідкладної медичної допомоги та проведення профілактичних заходів щодо розвитку анафілактичного шоку	2
	Змістовий модуль 4. Клінічне медсестринське обстеження та ведення із захворюваннями органів травлення та сечовидільної системи.	

12.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на гострий та хронічний гастрит.</i> Основні симптоми захворювань шлунка. Гострий гастрит. Етіологія. Медсестринський процес при гострому гастриті: медсестринське обстеження, медсестринські діагнози, планування медсестринських втручань (взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень, надання невідкладної допомоги, особливості догляду за пацієнтом, принципи дієтотерапії та лікування). Роль медичної сестри в профілактиці захворювання. Хронічний гастрит типу А, В. Етіологія, класифікація. Медсестринський процес при хронічних гастритах. Профілактика хронічного гастриту. Рак шлунка. Медсестринський процес. Профілактика. Виконання заходів і засобів професійної безпеки, протиепідемічного режиму та охорони праці під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеження. Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія. Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду.	1
13.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на виразкову хворобу.</i> Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Етіологія. Класифікація. Участь медсестри у здійсненні сучасних методів діагностики, лікуванні, дієтотерапії. Ускладнення виразкової хвороби: їх клінічні прояви, невідкладна допомога при них, догляд за пацієнтами. Виконання медсестринського процесу при виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки. Оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація. Відпрацювання навичок підготовки пацієнта і взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень; підготовки пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, ендоскопічного). Надання невідкладної долікарської допомоги при ускладненнях виразкової хвороби. Виконання лікарських призначень. Навчання пацієнта та його оточення само та взаємодогляду. Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія . Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду.	1
14.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюванням жовчовивідних шляхів.</i> Холецистит. Етіопатогенез. Діагностика. Лікування. Невідкладна допомога. Жовчокам'яна хвороба. Механізми розвитку. Клінічні прояви. Діагностика. Реалізація плану медсестринських втручань. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Невідкладна допомога при гострих станах (жовчний коліці). Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія .	2

	Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду.	
15.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на гепатит та цироз печінки. Хронічний гепатит. Цироз печінки. Етіологія, класифікація. Медсестринський процес при хронічних гепатитах, цирозі печінки. Реалізація плану медсестринських втручань. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика захворювань. Невідкладна допомога при гострих станах (шлунково-стравохідній кровотечі, печінковій недостатності). Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія. Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду.	2
16.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюванням підшлункової залози. Хронічний панкреатит. Медсестринський процес при хронічному панкреатиті. Профілактика хронічного панкреатиту. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
17.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на гострий та хронічний гломерулонефрит. Основні симптоми та синдроми захворювань нирок та сечовивідних шляхів. Методи діагностики. Гломерулонефрит гострий та хронічний. Етіологія, роль бета-гемолітичного стрептококу групи А. Класифікація. Медсестринський процес при гломерулонефриті: медсестринське обстеження, визначення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань. Реалізація плану медсестринських втручань. Надання невідкладної допомоги при екламсії, нирковій гіпертензії. Первинна і вторинна профілактика. Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія та питний режим. Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
18.	Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на гострий та хронічний пієлонефрит. Пієлонефрит гострий та хронічний. Етіологія. Медсестринський процес при пієлонефриті: медсестринське обстеження, визначення дійсних проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального клінічного аналізу сечі, проби за методами Зимницького, Нечипоренка, бактеріологічного, визначення чутливості до антибіотиків); підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (екскреторної урографії, комп'ютерної томографії, хромоцистоскопії). Особливості спостереження та догляду за пацієнтом. Принципи лікування та профілактики. Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія та питний режим. Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду.	2

	Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	
19.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на сечокам'яну хворобу. Хронічна хвороба нирок.</i> Сечокам'яна хвороба. Етіологія. Медсестринський процес. Надання невідкладної допомоги під час нападу ниркової коліки. Особливості догляду за пацієнтами. Профілактика захворювання. Хронічна хвороба нирок. Етіологія. Класифікація, стадії. Методи діагностики (ренографія, сканування, комп'ютерна томографія). Принципи лікування. Види діалізу. Трансплантація нирки. Особливості спостереження, догляду та опіки над пацієнтами.	2
	Змістовий модуль 5. Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями кровотворної та ендокринної системи.	
20.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на анемію.</i> Сучасний погляд на кровотворення. Функції гемопоетичної системи: транспортна, захисна, гемостатична, регуляційна електролітів і води, терморегуляційна, зв'язок між органами і тканинами. Анемія. Визначення, етіологія, класифікація. Основні симптоми при анемії. Постгеморагічна (гостра, хронічна), залізодефіцитна, мегалобластна, гіпо- і апластична, гемолітична (набута, вроджена). Медсестринський процес при анемії: медсестринське обстеження, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до лабораторних досліджень (загального аналізу крові, визначення рівня заліза в сироватці крові, копрології) та інструментальних обстежень (різних видів ендоскопії, ЕКГ тощо). Вирішення дійсних проблем та потреб пацієнта. Принципи лікування. Профілактика. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
21.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на гемобластози.</i> Гемобластоз. Визначення. Етіологія. Класифікація пухлинних захворювань кровотворної і лімфоїдної тканин. Медсестринський процес при гострому мієлоїдному та лімфоїдному лейкозі, хронічних мієлопроліферативних захворюваннях (хронічному мієлолейкозі, справжній поліцитемії, ідіопатичному мієлофіброзі, есенціальній тромбоцитемії) та лімфопроліферативних процесах. Медсестринська діагностика, планування медсестринських втручань: підготовка пацієнта до додаткових методів обстеження (загального аналізу крові, імуноферментного та цитогенетичного дослідження крові, стерильної пункції, біопсії лімфатичних вузлів тощо). Участь медичної сестри в лікуванні. Оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Оцінка	2

	ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	
22.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів з геморагічним синдромом.</i> Медсестринське обстеження та втручання при геморагічних діатезах Участь медичної сестри в лікуванні. Оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду.	2
23.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів із захворюваннями щитоподібної залози.</i> Хвороби ендокринної системи та обміну речовин. Гіпотиреоз. Мікседема. Визначення. Етіологія. Медсестринський процес при хворобах щитоподібної залози: підготовка пацієнта до проведення специфічних додаткових методів обстеження (біохімічного аналізу крові, гормонального дослідження, імунологічного дослідження, радіоізотопного сканування, сцинтиграфії щитоподібної залози тощо). Виконання призначень лікаря. Оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика захворювань щитоподібної залози. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	2
24.	<i>Клінічне медсестринське обстеження та ведення пацієнтів на цукровий діабет та ожиріння.</i> Роль медичної сестри у клінічному медсестринському обстеженні та веденні пацієнтів із цукровим діабетом та ожирінням. Збір медсестринського анамнезу: скарги, тривалість захворювання, харчові звички, рівень фізичної активності. Антропометричне обстеження та оцінка харчового статусу (маса тіла, зріст, ІМТ, окружність талії). Контроль показників життєдіяльності та глікемії (рівень глюкози крові, артеріальний тиск). Медсестринські проблеми та пріоритети догляду при цукровому діабеті та ожирінні. Медсестринські втручання при гіпо- та гіперглікемічних станах. Контроль та безпечне застосування інсуліну й пероральних цукрознижувальних препаратів. Навчання пацієнтів самоконтролю (<i>глюкометрія, ведення щоденника, догляд за стопами</i>). Профілактика ускладнень цукрового діабету та ожиріння, формування здорового способу життя. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.	4
25	<i>Підсумковий модульний контроль</i>	2
	Разом	48

Самостійна робота

№ п/п	Тема	К-ть годин
1	Підготовка до практичних занять	48
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8
	Разом	56

Індивідуальні завдання

- ✓ Написання рефератів за темами що вивчаються; використовуючи сучасні методи обстеження, діагностики та лікування;
- ✓ підготовка огляду наукової літератури за темами що вивчаються;
- ✓ створення мультимедійних презентацій;
- ✓ участь у конференціях.

Перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та висновків.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

- Роль медичної сестри у клінічному медсестринському обстеженні пацієнтів з ішемічною хворобою серця.
- Збір медсестринського анамнезу при ІХС: скарги, характер болю, фактори ризику, тригери нападів. Оцінка загального стану та показників життєдіяльності: артеріальний тиск, пульс, частота дихання, SpO₂.
- Медсестринське обстеження серцево-судинної системи: огляд, пальпація, аускультация. Оцінка больового синдрому та ознак ішемії міокарда.
- Медсестринські втручання при нападі стенокардії та підозрі на гострий коронарний синдром.
- Контроль та безпечне застосування лікарських засобів при ІХС (нітрати, антиагреганти, β-блокатори).
- Навчання пацієнта самоконтролю стану, профілактиці нападів і модифікації способу життя.
- Профілактика ускладнень ІХС та роль медичної сестри в міждисциплінарній команді.
- Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду за пацієнтами з ІХС.
- Гостра судинна недостатність. Класифікація. Непритомність, колапс, шок. Причини, клінічні прояви. Невідкладна допомога.
- Хронічна серцева недостатність. Етіопатогенетичні механізми розвитку. Клінічні прояви. Класифікація. Діагностика. Лікування та профілактика. Медсестринський процес.
- Роль медичної сестри у клінічному обстеженні пацієнтів із хронічними обструктивними захворюваннями легень та бронхіальною астмою.
- Збір медсестринського анамнезу при ХОЗЛ і бронхіальній астмі (скарги, фактори ризику, тригери загострень). Об'єктивне медсестринське обстеження: огляд, пальпація, перкусія, аускультация легень.
- Контроль показників життєдіяльності та оксигенації (SpO₂, пульс, артеріальний тиск). Навчання пацієнтів правильній техніці користування інгаляторами та небулайзерами. Медсестринські втручання при загостренні ХОЗЛ та нападі бронхіальної астми
- Профілактика загострень: усунення тригерів, відмова від куріння, дотримання режиму лікування.
- Медсестринська документація та спостереження за пацієнтами з ХОЗЛ і бронхіальною астмою в умовах стаціонару та амбулаторного нагляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.
- Роль медичної сестри у клінічному обстеженні пацієнтів з пневмонією та абсцесом легень.

Сучасна класифікація: позалікарняна, набута пневмонія, внутрішньолікарняна (шпитальна, нозокоміальна), аспіраційна та пневмонії з тяжкими дефектами імунітету.

- Медсестринський процес при пневмонії та абсцесі легень.
- Профілактика. Медсестринська документація та спостереження за пацієнтами з пневмонією абсцесом легень в умовах стаціонару та амбулаторного нагляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.
- Роль медичної сестри у клінічному обстеженні та веденні пацієнтів із системними захворюваннями сполучної тканини.
- Збір медсестринського анамнезу при ревматоїдному артриті, склеродермії та системному червоному вовчку (скарги, тривалість захворювання, загострення).
- Оцінка загального стану та функціональних можливостей пацієнта (біль, ранкова скутість, втомлюваність, обмеження рухів). Медсестринське обстеження опорно-рухового апарату та шкіри (суглоби, деформації, контрактури, шкірні зміни).
- Оцінка системних проявів захворювань (серцево-судинна, дихальна, ниркова системи). Медсестринські втручання при загостренні ревматоїдного артриту, склеродермії та системного червоного вовчка.
- Контроль безпечного застосування лікарських засобів (НПЗП, глюкокортикоїди, імуносупресанти, базисна терапія). Профілактика ускладнень і підтримка рухової активності пацієнтів (ЛФК, догляд за шкірою, профілактика контрактур).
- Навчання пацієнта самоконтролю, дотриманню режиму лікування та адаптації до хронічного захворювання.
- Ведення медсестринської документації та міждисциплінарна взаємодія у догляді за пацієнтами з ревматичними захворюваннями. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.
- Роль медичної сестри у клінічному обстеженні та веденні пацієнтів із захворюваннями органів травлення та сечовидільної системи.
- Збір медсестринського анамнезу при захворюваннях органів травлення та сечовидільної системи (скарги, харчування, діурез, больовий синдром).
- Оцінка загального стану пацієнта та показників життєдіяльності.
- Медсестринське обстеження органів травлення: огляд, пальпація живота, оцінка характеру випорожнень.
- Медсестринське обстеження сечовидільної системи: контроль діурезу, оцінка сечі, виявлення набряків.
- Медсестринські проблеми та пріоритизація догляду при патології травної та сечовидільної систем.
- Медсестринські втручання при загостренні захворювань органів травлення та сечовидільної системи.
- Контроль та безпечне застосування лікарських засобів, дієтотерапія та питний режим. Профілактика ускладнень і навчання пацієнта самодогляду. Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду.
- Постгеморагічна анемія. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
- Залізодефіцитна анемія. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - В-12 фолієво-дефіцитна анемія. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - Гемолітична анемія. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - Апластична анемія. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - Гострий лейкоз. Етіопатогенетичні механізми розвитку. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - Хронічний лімфопроліферативний лейкоз. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - Хронічний мієлопроліферативний лейкоз. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - Мієломна хвороба. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
 - Геморагічний васкуліт. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.

- Тромбоцитопенічна пурпура. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
- Гемофілія. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
- Тіреотоксичний зоб. Причини. Механізм розвитку. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
- Гіпотіреоз. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
- Ендемічний зоб. Клініка. Діагностика. Лікування. Медсестринський процес.
- Роль медичної сестри у клінічному медсестринському обстеженні та веденні пацієнтів із цукровим діабетом та ожирінням.
- Збір медсестринського анамнезу: скарги, тривалість захворювання, харчові звички, рівень фізичної активності. Антропометричне обстеження та оцінка харчового статусу (маса тіла, зріст, ІМТ, окружність талії).
- Контроль показників життєдіяльності та глікемії (рівень глюкози крові, артеріальний тиск).
- Медсестринські проблеми та пріоритети догляду при цукровому діабеті та ожирінні
- Медсестринські втручання при гіпо- та гіперглікемічних станах.
- Контроль та безпечне застосування інсуліну й пероральних цукрознижувальних препаратів.
- Навчання пацієнтів самоконтролю (*глюкометрія, ведення* щоденника, догляд за стопами).
- Профілактика ускладнень цукрового діабету та ожиріння, формування здорового способу життя.
- Ведення медсестринської документації та оцінка ефективності догляду. Оцінка ефективності медсестринського менеджменту та корекція плану догляду при зміні стану пацієнта.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

- Проведення пальпації грудної клітки. Методика визначення голосового тремтіння.
- Проведення порівняльної перкусії легень.
- Проведення топографічної перкусії легень.
- Проведення аускультатії легень.
- Проведення пікфлуорометрії.
- Підрахування частоти дихальних рухів.
- Вимірювання температури тіла. Графічні зображення.
- Збір харкотиння на дослідження.
- Надання невідкладної допомоги при серцевій астмі.
- Підрахунок пульсу. Графічне зображення в температурному листку.
- Надання невідкладної допомоги при кровохарканні.
- Визначення дефіциту пульса.
- Методика накладання електродів для реєстрації електрокардіограми.
- Проведення пальпації судин та визначення верхівкового поштовху.
- Визначення меж відносної і абсолютної тупості серця.
- Визначення судинного пучка.
- Проведення аускультатії серця.
- Вимірювання АТ. Графічне зображення в температурному листі.
- Надання невідкладної допомоги при легеневій кровотечі.
- Виконання ін'єкцій (підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних).
- Надати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів кровообігу: гіпертензивній кризі, стенокардії, гострому коронарному синдромі, інфаркті міокарда, кардіогенному шоці, екстрасистолії, гострій серцевій недостатності (серцевій астмі та набряку легень), гострій судинній недостатності (колапсі, непритомності), хронічній серцевій недостатності.
- Визначення добового діурезу.
- Планувати та реалізовувати правила техніки безпеки, охорони праці під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, кисневими балонами; під час обстеження, виконання маніпуляцій, забору біологічного матеріалу для дослідження тощо.

- Промивання шлунка.
- Проведення дуоденального зондування.
- Методи визначення *Helicobacter pylori*.
- Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях внутрішніх органів .
- Розрахунок дози інсуліну.
- Надати невідкладну допомогу в разі нападу бронхіальної астми, астматичному статусі, легеневої кровотечі, задишці, сухому та вологому кашлі, аспірації блювотних мас, гіпертермічному синдромі.
- Надати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів травлення: абдомінальному больовому синдромі, шлунковій та кишковій кровотечі, печінковій кольці, перфорації, блюванні, кровотечі з варикозно- розширених вен стравоходу, печінковій недостатності, печінковій комі.

Методи навчання:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні;
- пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний;
- репродуктивний.

Форми та методи оцінювання

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка
- перевірка вирішення ситуаційних завдань

Система поточного та підсумкового контролю

Поточне оцінювання

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей. Оцінювання знань здійснюється шляхом усного опитування (індивідуальне і фронтальне); письмового опитування; тестового контролю; перевірки практичних навичок, самоконтролю. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки здобувачів освіти: тести, розв'язання ситуаційних задач, контроль засвоєння практичних навичок.

Оцінювання поточної успішності здійснюється відповідно до положення про організацію освітнього процесу в ПДМУ. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти можна знайти за посиланням https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

До **ПМК** допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків практичних занять в межах модуля та виконали всі вимоги, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни (позитивні оцінки зі змістовних модулів).

ПМК проводиться в один день у два етапи: комп'ютерне тестування та теоретична складова (яка включає 1 питання із змістовних модулів та 2 практичні навички) . На першому етапі в день складання ПМК в кафедральному комп'ютерному класі (або електронному залі відпрацювання пропущених занять університету) здобувачі вищої освіти проходять тестування за 20 питаннями (час на виконання – 20 хвилин) з бази тестових завдань єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) Кожна вірна відповідь за тестове завдання при складанні комп'ютерного контролю зараховується як 1 бал (максимально в сумі за перший етап, відповідно 20 балів). Результат складання здобувачем вищої освіти комп'ютерного контролю не є підставою для недопуску його до складання теоретичної частини екзамену. Кожне питання білету оцінюється в межах 0-20 балів.

За підсумком складання комп'ютерного контролю та теоретичної частини ПМК здобувачу освіти виставляється сумарна оцінка від 0 до 80 балів, конвертація балів у традиційну оцінку не проводиться.

За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) під час складання ПМК, отримані результати анулюються, студенту за відповідь виставляється оцінка "незадовільно" (0 за 200 бальною системою).

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення навчальної дисципліни з якої проводиться ПМК, дисципліни (за винятком компонентів ЄДКІ) мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання екзамену і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до додатку 1 https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf при цьому присутність здобувача освіти на ПМК не є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає екзамен за загальними правилами.

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК не більше 2-х разів і виключно до початку наступного семестру після закінчення вивчення відповідної дисципліни. Перший раз екзаменатору за умов обов'язкової присутності на перескладанні завідувача відповідної кафедри, другий раз – комісії, склад якої визначається деканом факультету (директором інституту). У виняткових випадках додаткове комісійне перескладання екзамену може бути проведено за рішенням ректорату Полтавського державного медичного університету.

Дозвіл на перескладання іспиту видається деканом, директором інституту (або його заступником) у вигляді «Персональної відомості перескладання підсумкового контролю», який здобувач освіти отримує в деканаті під особистий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану. При організованому перескладанні ПМК групою здобувачів вищої освіти використовується загальна відомість.

Методичне забезпечення :

- Силабус
- Тези для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті
- Список рекомендованої літератури
- Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів:
- Тести різних рівнів складності
- Ситуаційні задачі
- Перелік навчального обладнання :
тематичні таблиці;
бланки з аналізами, ЕКГ, УЗД.
- Комп'ютерні контролюючі програми
- Відеофільми
- Мультимедійні презентації.

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ)

1. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: Навчально-методичний посібник 1 частина / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. – Львів: "Магнолія 2006", 2022. – 156 с.
2. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: Навчально-методичний посібник 2 частина / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. – Львів: "Магнолія 2006", 2022. – 176 с.
3. Методологія алгоритмів надання невідкладної допомоги в медсестринській практиці: навч.-метод. посіб. / Т.А. Трибрат, В.Д. Сакевич, С.В. Шуть. – Львів: Видавництво "Магнолія 2006", 2022. –

160с.

4. Медичні маніпуляції та процедури в терапії :навчальний посібник / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. – Львів: "Магнолія 2006", 2023. – 253с
5. Пасечко Н. В. Основи сестринської справи: підручник. 2 видання перероб. Тернопіль: Укрмедкнига, 2021. 544с
6. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. — 5-е видання Видавництво: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» – 2023. – 496с.

Допоміжна:

1. Тарасюк В. С., Кучанська Г. Б. Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник – 2-е видання. Київ: ВСВ Медицина, 2021. 328
2. Методологія алгоритмів виконання практичних навичок з основ медсестринства: Навчально-методичний посібник 2 частина / Сакевич В.Д., Казаков Ю.М., Трибрат Т.А. – Львів: "Магнолія 2006", 2022. – 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки (морф. корпус ПДМУ, 2 поверх):
 - електронний каталог бібліотеки;
 - інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники;
 - навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.
2. Центр тестування при МОЗ України <https://www.testcentr.org.ua/uk/edki-2>
3. підготовка до тестування та екзаменів <https://testkrok.org.ua/>
4. КРОК онлайн-тестування <https://medical-club.net/krok-onlajn-testirovanie/>
5. КРОК Б сестринська справа https://krokbases.in.ua/ukr/krokb/sestrinska_sprava/booklets/
6. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>
7. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

Розробники:

доцент, к.мед.н. Боряк Віктор Петрович
доцент, к.мед.н. Трибрат Тетяна Анатоліївна
директор КП "3-я міська клінічна лікарня Полтавської міської ради"
Рудич Анатолій Іванович